

รายละเอียดของรายวิชา (มคอ. ๓)
รายวิชา ๔๐๘ ๓๒๐ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมรดก

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา	วิทยาเขตขอนแก่น คณะสังคมศาสตร์ ภาควิชานิติศาสตร์

หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑. รหัสและชื่อรายวิชา ๔๐๘ ๓๒๐ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมรดก (Civil and Commercial Code on Succession)
๒. จำนวนหน่วยกิต ๒ (๒-๐-๔)
๓. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา นิติศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์
๔. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา: อาจารย์กิตติพร สุดประเสริฐ อาจารย์ผู้สอน: อาจารย์กิตติพร สุดประเสริฐ
๕. ภาคการศึกษา/ชั้นปีที่เรียน ภาคการศึกษาที่ ๒/๒๕๖๔ / ภาคบัณฑิต ชั้นปีที่ ๒
๖. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน ไม่มี
๗. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน ไม่มี
๘. สถานที่เรียน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
๙. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา (๑) เพื่อศึกษาและเข้าใจกฎหมายสืบมรดกและบทบัญญัติทั่วไปของกฎหมายมรดก (๒) เพื่อศึกษาและเข้าใจสิทธิโดยชอบธรรมในการรับมรดก (๓) เพื่อศึกษาและเข้าใจเกี่ยวกับพินัยกรรม (๔) เพื่อศึกษาและเข้าใจวิธีจัดการและแบ่งปันทรัพย์มรดก และมรดกที่ไม่มีผู้รับ (๕) เพื่อศึกษาและเข้าใจเกี่ยวกับอายุความมรดก

(๒) เพื่อให้มีความเข้าใจ สามารถวิเคราะห์และอธิบายปัญหา รวมทั้งประยุกต์ความรู้ตาม ๒.๑) ให้เหมาะสมกับการแก้ปัญหา

๒. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา / ปรับปรุงรายวิชา
เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ให้เท่าทันต่อความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งกับกฎหมายและสังคม

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

๑. คำอธิบายรายวิชา ศึกษาหลักกฎหมายลักษณะมรดก ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๖			
๒. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา			
บรรยาย	การฝึกปฏิบัติ	การศึกษาด้วยตนเอง	สอนเสริม
๓๒ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา	ไม่มีการฝึกปฏิบัติ	ให้นิสิตได้ค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติม	สอนเสริมตามความต้องการของนิสิต
๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นิสิตเป็นรายบุคคล อาจารย์จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล หรือ รายกลุ่มตามความต้องการ ๑ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (เฉพาะรายที่ต้องการ)			

หมวดที่ ๔ การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนิสิต

๑. คุณธรรม จริยธรรม
๑.๑ คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องพัฒนา (๑) ตระหนักในคุณค่าและคุณธรรม จริยธรรม เสียสละ และซื่อสัตย์สุจริต (๒) มีวินัย ตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบต่อตนเอง วิชาชีพและสังคม (๓) มีภาวะความเป็นผู้นำและผู้ตาม สามารถทำงานเป็นทีมและสามารถแก้ไขข้อขัดแย้งและลำดับความสำคัญ (๔) เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ (๕) เคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์กรและสังคม
๑.๒ วิธีการสอน (๑) บรรยายพร้อมยกตัวอย่างกรณีศึกษาเกี่ยวกับประเด็นทางจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยมรดก (๒) เน้นการตรงต่อเวลาทั้งการเข้าชั้นเรียนและการส่งงานที่ได้รับมอบหมาย (๓) เปิดโอกาสให้มีการแสดงความคิดเห็นและอภิปรายกันในประเด็นที่สอน
๑.๓ วิธีการประเมินผล (๑) พฤติกรรมการเข้าเรียนและการส่งงานที่ได้รับมอบหมาย (๒) การทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และซื่อสัตย์สุจริต (๓) พฤติกรรมในการแสดงออกในชั้นเรียน เช่น การแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ

<p>๒. ความรู้</p>
<p>๒.๑ ความรู้ที่ต้องได้รับ</p> <ul style="list-style-type: none"> (๑) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสืบมรดกและบทบัญญัติทั่วไปของกฎหมายมรดก (๒) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิโดยชอบธรรมในการรับมรดก (๓) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพินัยกรรม (๔) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีจัดการและแบ่งปันทรัพย์มรดก และมรดกที่ไม่มีผู้รับ (๕) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอายุความมรดก
<p>๒.๒ วิธีการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> (๑) บรรยายหลักเกณฑ์ ทฤษฎี และหลักการพื้นฐานทางกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมรดกและเนื้อหาอื่นๆ ตามที่กำหนดในหลักสูตร (๒) วิเคราะห์กรณีศึกษาจากคำพิพากษาของศาลที่เกี่ยวข้อง (๓) นิสิตในแต่ละกลุ่มต้องวิเคราะห์กรณีศึกษาที่ได้รับมอบหมาย โดยนำเอาหลักและทฤษฎีกฎหมายที่ศึกษามาประยุกต์ใช้ พร้อมทั้งนำเสนอถึงผลการวิเคราะห์
<p>๒.๓ วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> (๑) การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน (๒) การนำเสนอการวิเคราะห์กรณีศึกษา (๓) สอบปลายภาค
<p>๓. ทักษะทางปัญญา</p>
<p>๓.๑ ทักษะทางปัญญาที่ต้องพัฒนา</p> <ul style="list-style-type: none"> (๑) ความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ มีวิจารณ์ญาณและอย่างเป็นธรรม (๒) ความสามารถในการรวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ สรุปประเด็นปัญหาและการแก้ไขปัญหาได้ (๓) ความสามารถในการประยุกต์ความรู้และทักษะกับการแก้ปัญหาทางกฎหมายได้อย่างสร้างสรรค์และเหมาะสม
<p>๓.๒ วิธีการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> (๑) การบรรยายที่ส่งเสริมให้คิดอย่างเป็นระบบ (๒) การวิเคราะห์กรณีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมรดก (๓) การถามคำถามในชั้นเรียนที่เน้นให้คิดวิเคราะห์ ต่อยอดจากสิ่งที่ได้ศึกษา
<p>๓.๓ วิธีการประเมินผล</p> <ul style="list-style-type: none"> (๑) การถามตอบในห้องเรียน (๒) การนำเสนอผลการวิเคราะห์กรณีศึกษาที่ได้รับมอบหมาย (๓) การออกข้อสอบที่มีการวิเคราะห์และการนำไปใช้ในการแก้ปัญหา
<p>๔. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ</p>
<p>๔.๑ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบที่ต้องพัฒนา</p> <ul style="list-style-type: none"> (๑) การสื่อสารกับบุคคลที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับสถานการณ์ทั้งในภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ (๒) ภาวะความเป็นผู้นำและการเป็นผู้ร่วมงานที่ดี (๓) ความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายและในชีวิตประจำวัน

<p>๔.๒ วิธีการสอน</p> <p>(๑) การบรรยายที่เปิดโอกาสให้มีการแสดงความคิดเห็นและอภิปรายเกี่ยวกับประเด็นที่สอน</p> <p>(๒) การมอบหมายงานการวิเคราะห์กรณีศึกษา</p>
<p>๔.๓ วิธีการประเมินผล</p> <p>(๑) การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน</p> <p>(๒) พฤติกรรมการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาในชั้นเรียน</p> <p>(๓) การนำเสนอผลการวิเคราะห์กรณีศึกษาที่ได้รับมอบหมาย</p>
<p>๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</p>
<p>๕.๑ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องพัฒนา</p> <p>(๑) ทักษะในการใช้เครื่องมือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบันที่จำเป็นต่อการทำงานและสื่อสาร เช่น การใช้ อีเมล การสืบค้นข้อมูล</p> <p>(๒) ความสามารถในการสื่อสารและการนำเสนออย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพูด การฟังและการเขียน โดย เลือกใช้เหมาะสม</p>
<p>๕.๒ วิธีการสอน</p> <p>จัดการบรรยายที่ส่งเสริมให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ</p>
<p>๕.๓ วิธีการประเมินผล</p> <p>การใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศผ่านช่องทางต่าง ๆ ในการติดต่อสื่อสาร การค้นคว้าข้อมูล และการนำเสนอที่ได้รับ มอบหมาย</p>

หมวดที่ ๕ แผนการสอนและการประเมินผล

๑. แผนการสอน

ลำดับที่	หัวข้อ	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียน การสอนและสื่อที่ใช้	ผู้สอน
๑	<p>บทนำ :</p> <ul style="list-style-type: none"> - อธิบายเนื้อหารายวิชา วัตถุประสงค์การเรียนการสอน - แนะนำหนังสือ ตำรา เกณฑ์วิธีการจัดการเรียนการสอน การวัดประเมินผล - ความเป็นมาและความสำคัญของกฎหมายลักษณะมรดก 	๒	บรรยายและอภิปรายในชั้นเรียน	อ.กิตติพร สุดประเสริฐ
๒	<p>กองมรดก</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความหมาย สิ่งที่เป็นและไม่เป็นมรดก - การตกทอดแห่งทรัพย์มรดก - ทายาทในกองมรดก 	๒	บรรยายและอภิปรายในชั้นเรียน วิเคราะห์จากกรณีศึกษา	อ.กิตติพร สุดประเสริฐ

๓	<p>๑. ทายาท</p> <ul style="list-style-type: none"> - บุคคลที่จะเป็นทายาท - ทายาทโดยธรรม : ญาติ คู่สมรส - ทายาทตามพินัยกรรม - บุคคลที่มีสิทธิรับมรดกของผู้ตายที่มีใช้ <p>ทายาท : วัตถุประสงค์</p> <ul style="list-style-type: none"> - การแบ่งมรดกระหว่างทายาท <p>๒. ภารกิจกับมรดก</p> <ul style="list-style-type: none"> - ภารกิจเป็นทายาท - ภารกิจเป็นเจ้าของมรดก 	๒	บรรยายและอภิปรายในชั้นเรียน วิเคราะห์จากกรณีศึกษา	อ.กิตติพร สุดประเสริฐ
๔	<p>๑. การรับมรดกแทนที่</p> <ul style="list-style-type: none"> - หลักเกณฑ์ของการรับมรดกแทนที่ - ทายาทที่มีสิทธิรับมรดกแทนที่และสิทธิในส่วนแบ่งมรดก <p>๒. การสืบมรดก</p> <ul style="list-style-type: none"> - หลักเกณฑ์ของการสืบมรดก - ทายาทที่มีสิทธิสืบมรดก และสิทธิในส่วนแบ่งมรดก 	๒	บรรยายและอภิปรายในชั้นเรียน วิเคราะห์จากกรณีศึกษา	อ.กิตติพร สุดประเสริฐ
๕-๗	การเสียสิทธิรับมรดกของทายาท <ul style="list-style-type: none"> - การถูกจำกัดมิให้รับมรดก - การตัดมิให้รับมรดก - การสละมรดก - การเสียสิทธิเพราะเหตุอายุความ 	๖	บรรยายและอภิปรายในชั้นเรียน วิเคราะห์จากกรณีศึกษา	อ.กิตติพร สุดประเสริฐ
๘	พินัยกรรม <ul style="list-style-type: none"> - ความหมายและลักษณะของพินัยกรรม - ผู้ทำพินัยกรรม - ผู้รับพินัยกรรม - หลักเกณฑ์การทำพินัยกรรม - ข้อกำหนดพินัยกรรม 	๒	บรรยายและอภิปรายในชั้นเรียน วิเคราะห์จากกรณีศึกษา	อ.กิตติพร สุดประเสริฐ
๙-๑๐	แบบของพินัยกรรม <ul style="list-style-type: none"> - แบบธรรมดา - แบบเขียนเองทั้งฉบับ - แบบเอกสารฝ่ายเมือง - แบบเอกสารลับ - แบบอื่น ๆ 	๔	บรรยายและอภิปรายในชั้นเรียน วิเคราะห์จากกรณีศึกษา	อ.กิตติพร สุดประเสริฐ

๑๑-๑๒	<p>๑. ผลของพินัยกรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผลของพินัยกรรมกรณีทั่วไป - ผลของพินัยกรรมที่มีเงื่อนไขและเงื่อนไขเวลา - ผลของพินัยกรรมกรณีอื่น ๆ <p>๒. ความไม่เป็นผลของพินัยกรรมหรือข้อกำหนดพินัยกรรม</p> <p>๓. การเพิกถอนพินัยกรรมและข้อกำหนดพินัยกรรม</p> <p>๔. การตกไปแห่งพินัยกรรมหรือข้อกำหนดพินัยกรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความเสียเปล่าของพินัยกรรมหรือข้อกำหนดพินัยกรรม <p>๕. การตีความพินัยกรรม</p>	๔	บรรยายและอภิปรายในชั้นเรียน วิเคราะห์จากกรณีศึกษา	อ.กิตติพร สุดประเสริฐ
๑๓-๑๔	<p>ผู้จัดการมรดก</p> <ul style="list-style-type: none"> - การตั้งผู้จัดการมรดกและการสิ้นสุดของผู้จัดการมรดก - หน้าที่ของผู้จัดการมรดก - การแบ่งทรัพย์มรดก - อายุความฟ้องคดีจัดการมรดก 	๔	บรรยายและอภิปรายในชั้นเรียน วิเคราะห์จากกรณีศึกษา	อ.กิตติพร สุดประเสริฐ
๑๕	ทบทวนและสรุปเนื้อหารายวิชา	๒	บรรยายและอภิปรายในชั้นเรียน วิเคราะห์จากกรณีศึกษา	อ.กิตติพร สุดประเสริฐ
๑๖	สอบปลายภาค			

หมายเหตุ แผนการสอนอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความจำเป็นและความเหมาะสม

๒. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

ที่	วิธีการประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนของการประเมินผล
๑	พฤติกรรมการเรียนรู้ / การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน	ตลอดภาคการศึกษา	-
๒	การวิเคราะห์กรณีศึกษา ฝึกทำโจทย์	ตลอดภาคการศึกษา	-
๓	สอบปลายภาค	๑๖	๑๐๐%

หมวดที่ ๖ ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

๑. ตำราและเอกสารหลัก

๑. ไพโรจน์ กัมพูศิริ , คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมรดก, กรุงเทพฯ : โครงการตำราและเอกสารประกอบการสอนคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

๒. เปรียบ หุตางกูร, คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมรดก, กรุงเทพฯ : โครงการตำราและเอกสารประกอบการสอนคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ ๑๔

๒. เอกสารและข้อมูลสำคัญ

๑. พินัย ณ นคร : คำอธิบายกฎหมายลักษณะมรดก, กรุงเทพมหานคร :วิญญูชน, พิมพ์ครั้งที่ ๓, ๒๕๕๖

๒. เฉลิมชัย เกษมสันต์ : คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยมรดก, กรุงเทพมหานคร : สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, พิมพ์ครั้งที่ ๖, ๒๕๕๔

๓. พรชัย สุมทรพันธุ์: คำอธิบายกฎหมายลักษณะมรดก,กรุงเทพมหานคร : สำนักอบรมศึกษา กฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, พิมพ์ครั้งที่ ๘, ๒๕๕๔

๓. บวรศักดิ์ อูวรรณโณ, คำอธิบายกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (สำนักพิมพ์นิติธรรม ๒๕๓๗).

๔. อัมพร ณ ตะกั่วทุ่ง, คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๖ ว่าด้วยมรดก (พิมพ์ครั้งที่ ๒ , สำนักพิมพ์นิติบรรณการ ๒๕๒๖).

๕. วรพจน์ วิศรุตพิชญ์, คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยมรดก (พิมพ์ครั้งที่ ๒, โครงการตำราและเอกสารประกอบการสอน คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ๒๕๔๙).

๓. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

๑. กীরติ กาญจนรินทร์ : คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๖ มรดก, กรุงเทพมหานคร : สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, พิมพ์ครั้งที่ ๒, ๒๕๕๔

๒. มัทยา จิตติรัตน์ : กฎหมายมรดก, กรุงเทพมหานคร : วิญญูชน, ๒๕๕๘

๓. เสนีย์ ปราโมช, ม.ร.ว., กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยครอบครัวมรดก (สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๒๘).

๔. พรชัย สุมทรพันธุ์, คำอธิบายกฎหมายลักษณะมรดก (พิมพ์ครั้งที่ ๘, สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา ๒๕๕๔).

๔. ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ , เว็บไซต์

ไม่มี

หมวดที่ ๗ การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

<p>๑. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนิสิต</p> <p>การประเมินประสิทธิผลในรายวิชานี้ที่จัดโดยภาควิชานิติศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ วิทยาเขตขอนแก่น ได้ให้นิสิตเข้าประเมินผลการเรียนการสอนของภาควิชานิติศาสตร์ โดยการนาแนวคิดและความคิดเห็นจากนิสิตได้ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none">- แบบประเมินผู้สอนและแบบประเมินรายวิชา
<p>๒. กลยุทธ์การประเมินการสอน</p> <p>ใช้กลยุทธ์ในการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินการสอนดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none">- ประเมินจากพฤติกรรมผู้เรียน- ผลการสอบประเมินผลการเรียนรู้- การประเมินผลผู้สอนโดยนิสิต
<p>๓. การปรับปรุงการสอน</p> <p>หลังจากผลการประเมินการสอนในข้อ ๒. จึงมีการปรับปรุงการสอน โดยการจัดกิจกรรมในการระดมสมอง และหาข้อมูลเพิ่มเติมในการปรับปรุงการสอน</p>
<p>๔. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนิสิตในรายวิชา</p> <ul style="list-style-type: none">- ในระหว่างกระบวนการสอนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์จากผลการทดสอบย่อย- การทวนสอบจากคะแนนข้อสอบ โดยผู้รับผิดชอบหลักสูตร
<p>๕. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา</p> <p>จากผลการประเมิน และทวนสอบผลสัมฤทธิ์ประสิทธิผลรายวิชา ได้มีการวางแผนการปรับปรุงการสอน และรายละเอียดวิชา เพื่อให้เกิดคุณภาพมากขึ้น ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none">- ปรับปรุงรายวิชาทุก ๓ ปี หรือตามข้อเสนอแนะปรับปรุงการสอนในข้อ ๓. และผลการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ตามข้อ ๔.